Naše Beseda

Pod tímto ohlavením otiskneme všecky dopisy slušného obsahu. Musí však býti prosty všeho obchodního oznamování, jakož i osobních narážek a vždy plným jménem podepsány. Aby se předešlo možným mýlkám, musí dopisy býti zřetelné a hlavně pouze na jedné stránce každého listu psány. Jinak zodpovědnost za správné otištění na sebe nebéřeme; závod vůbec za dopisy není zodpovědným.

GREGORY, SO. DAK. — **Provolání všem Čechům a Slovákům v Gregory, So. Dakota!** — V této dějinné době zajisté každý z Vás pohlíží v budoucí vývin nového zrození svobody naší rodné vlasti. Jako nikdo z nás se nemůže dopracovati svobody osobní bez zvláštního přičinění, také ani my, Čecho-Slované, nemůžeme očekávati svobodu našich rodných zemí bez naší společné pomoci. Naší svatou povinností je pomoci tak, jak nejvíce můžeme! S tužbou pomoci tak, jak nejvíce můžeme, usnesly společné řád Vesmír, čís. 162, Z. Č. B. J., a řád Gregory, čís. 232, Č. S. P. S., založiti zde v Gregory odbočku Českého Národního Sdružení. Proto svoláváme Vás všechny k veřejné schůzi na den 19. února 1917, po druhé hodině odpolední, do Auditoria v Gregory, kde bude prosloveno též o významu a účelu Českého Národního Sdružení. — Po osmé hodině večer, proveden bude přiměřený program, po němž bude následovat taneční zábava. Vstupně k zábavě pán s dámou $1. Čhrnný příjem z celého dne bude ve prospěch Českého Národního Sdružení věnován. Doufáme, že naše Česká osada v okolí Gregory podá pomocnou ruku a tím budeme tlumočiti naši povinnou lásku k vlasti. Projev váš zajisté bude částečným povzbuzením našim statečným otcům národa kteří pod cizím krovem dnem i nocí pracují za docílení svobody naší kolébce. Víme, že nebude — ba nemůže býti ani jednoho z vás, krajané, ať starý neb mladý, abyste se nestali členy Gregorské odbočky Českého Národního Sdružení. F. A. Dítě, R. Doheš, Ant. Nikodym, Ed. Matějka, V. Hambek, Jos. Křižan, zdávající výbor. — Pozn. Žádáme laskavé čtenou redakci o uveřejnění tohoto "Provolání" jak v denním i v týdenním Pokroku. J. K.

Ctěný příteli! Žádosti vaší miloráli vyhovujeme a nejen že "Provolání" uveřejňujeme, jsme ale ochotni i o další činnosti včasného a nanejvýše záslužného tohoto podniku zprávy přinášeti. Mimo to bude věru osadě vaší ku prospěchu sloužiti, když i jiné zprávy ze svého okolí budete nám příležitostně zasílati. Podáváním zpráv své zkvétající osadě a zvláště všem národním podnikům nejvíce prospějete!

* * *

BISON, OKLA. — Ctěná redakce "Pokroku"! Jelikož ze zdejšího okolí nikdo žádných zpráv nepodává, přicházím tudíž sám s několika řádky do milého našeho časopisu "Pokroku." Pokud se týče toho počasí, tu musím sdělit, že jest zde ještě dosti pěkné. Dne 7. a 8. ledna napadlo nám asi 4 palce sněhu, který však po třech dnech opět zmizel a jest zase příjemně, tak že se může pohodlně orat pod ovsy. Též zde byli na návštěvě z Nebrasky p. Fred Vít s manželkou, kteří přijeli ku svému strýci, písateli těchto řádků; rovněž přijeli sem pp. Karel Pacula a Hovek od Weston, Neb., a sice na návštěvu prvnějšího bratra Jos. Paculu a p. Frank Moravce potěšil návštěvou zdejšího svého bratra, p. Ant. Moravce. Jak jsem vyrozuměl, všem se zde dosti líbilo, obzvláště to počasí a pak ty olejové studně, ježto zde mají všichni své pozemky pronajaté a dostávají $1.00 z akru. Nyní kdo ještě svůj pozemek nepronajmul, dostává od společnosti $500 prvý rok ze čtvrti a potom po 4 roky $300. Jsou to pěkné peníze, ačkoliv posud s podnikem ničeho společnosti nedělají. Někteří rolníci dostali již přes $1,000 — ovšem z více čtvrtí a na všech stranách započalo se s vrtáním studní. Ve dvou přišli již na olej a to v hojnosti, tak že zdejší farmáři jistě zbohatnou. Jak jsem slyšel, jeden zdejší farmer dostal za 90 akrů $125,000. Ten zajisté nemusí již pracovat. Přítomně se tam jezdí odevšad lidi dívat na ty olejové studně. — Nyní musím se též zmínit, jak jsme se měli u p. Ant. Moravce, kde jsme se sešli za příčinou uvítání jeho bratra, p. Franka Moravce. Bylo nás tam jenom 24 sousedů, ovšem vesměs se svými manželkami i dětmi. Jedině písatel byl sám a donna též nikoho nezanechal. Pardon — málem bych byl zapomněl, že mezi námi byl též p. Coufal. Podle mého počtu, bylo nás zde i s dětmi přes sto, vzdor tomu ale paní Moravcová se postarala o dobré jídlo pro všechny. Jest sice při těle, však mnohá mladice by toho nedokázala. Pan Moravce zase bedlivě přihlížel na to druhé, aby totiž nikdo žízní netrpěl, tak že tam bylo až radost veselo. Naše ženy při té příležitosti zapěly krásné písně české, při čemž byly hrou na housle provázeny. Může si tedy každý pomyslet, že zde mezi námi dosud utěšená svornost panuje. Sám bydlím již ve městě, přes to ale musel jsem též mezi své dobré sousedy se podívat. — Nyní ale musím již ve svém vypravování ustat, abych příliš místa nezabral. Však příště podám něco ze své zkušenosti do "Ženské Hlídky". — Přiloženě zasílám předplatné na ten můj oblíbený časopis "Pokrok" a zároveň $1.00 na České Národní Sdružení. Závodu "Pokroku" přeji hojně zdaru a mnoho nových předplatitelů a všem čtenářům a spanilým čtenářkám hojnost všeho dobra. S přátelským pozdravem znamenám se v úctě

Jakub Přibyl.

Ctěný příteli! Díky za zaslání předplatného a příspěvek ve prospěch akce na osvobození utrýrané milé staré naší české vlasti. Jest to od vás zajisté chvalitebné a měl byste velikou zásluhu, kdybyste pro tento šlechetný účel ve vašem okolí mezi těmi dobrými krajany které tak slibná budoucnost očekává, uspořádal sbírku. Jsme jisti, že vám žádný z nich neodřekne nějakým obnosem přispět. Budeme vám vděčni a zvláště naši čtenáři, když častěji zprávy z vašeho okolí k otištění nám zašlete.

* * *

ORD, NEBR. — Ct. red. "Pokroku"! Dopisem tímto splňuji slib, který jsem učinil, když jsem se nalézal na cestě do Chicaga, že totiž se čtenáři sdělím dojmy, jež jsem na tom výletě zažil. — Z Ordu jsem vyjel 15. ledna a 16. ledna ve 12 hodin v poledne byl jsem již v Chicagu, vlak totiž byl o 2 hodiny zpožděn. Ve vlaku byl jsem samojediným Čechem a abych do Chicaga přijel svěží, jel jsem ve spacím voze a stálo to za to, neboť jsem platil pouze o $1.25 více, což vůči pohodlí a pěknému vyspání není nikterak drahé. Ráno značně osvěžen prohlížel jsem si z vlaku krajinu a tu musím říci, že se mi mnoho nezamlouvala byla spíše vršitá a všelikým podrostem zarostlá a jen místy bylo zříti menší rozlohy polí. Západní a střední část Iowy jsem neviděl, neboť v čase, kdy vlak krajinami těmi cestu si klestil, byl jsem ponořen v líbezném snění o Chicagu. Však v Illinoisu se mně to již lépe zamlouvalo. Viděl jsem sice dosti rozsáhlé farmy, přece se mi zdálo, že tam pastviny a vojtěšková pole převládaly. Také dobytka tam nebylo mnoho vidět a tu se mi zdá, že my v Nebrasce je na pole i počet dobytka (alespoň podle zjevu krajiny kudy jsem jel) o mnoho před číme. V Chicagu jsem nejprve navštívil p. Geringra, jehož jsem shledal pilně zaměstnaného a posud žilého na jeho úctyhodné stáří 75 roků. Přál si bych se v Chicagu zdržel nejméně 14 dní, tak abych již něco uviděl. Na cestě do hotelu dal mi průvodce. Ve středu jsem si ve městě prohlédl některé zajímavosti, jako poštovní budovu, jež stála jenom šest millionů, museum a jiné zajímavé budovy. Odpoledne jsem jel do coliseа na bazar, pořádaný ve prospěch spojenců v Evropě a co tam jsem spatřil, nikdy nezapomenu. Nalézalo se tam množství předmětů ze všech možných odborů, jichž cena kolísala od 1 centu do tisíců dollarů. Předměty byly darované a zde různým spůsobem speněžené. Zmíním se zde o některých; tak na příklad — perlový náhrdelník $2,200; automobily od $850 do $1,000; to vše šlo do výhry. Mně také slíbili, že mně jeden nebo dva pošlou, tak abych se prý nemusel doma s Fordkou zlobit. Dále byly tam vystaveny kanony a různé náboje, torpéda, strojní pušky, pumy a granáty. Vojenské stejnokroje všech válčících mocností a jiné trofeje z Belgie, Srbska, od Verdunu z Francie, znázornění zákopů a množství jiných zajímavostí. Mne tam ale zvláště zajímal jeden slepec z Francie, který, když zapěl francouzskou hymnu a hudba pak tutéž zahrála, sešel s podia, tu nastal mezi shromážděním velký ruch, přítomní totiž počali připínati na oděv slepce papírové bankovky — $1, $5, $10, $20 a jedna paní mu na kabát připsendlila dokcela $100 bankovku, tak že v brzku byl celý zakrytý bankovkami. Ve čtvrtek v průvodu p. T. Vávry jel jsem se podívat na Národní hřbitov; cesta v pouliční káře vyžádá si hodinu času. Ježto ale v době té hřbitov pokrýval sníh, ve výši asi osmi palců, tu mně nebylo možným vše si dobře prohlédnout; v letní době však musí zde býti vše úžasně krásné. Velice zajímalo mne zde zžíště (crematorium), jehož stavba vyžádala si $125,000. Pan Tůma, ředitel téhož mně vše ochotně vysvětlil; v době té tam zpopelňovali dvě mrtvoly a dle mého úsudku, pohřbívání tímto spůsobem jest zajisté praktické a ze zdravotních ohledů výhodné. Myslím, že není doba daleká, kdy pohřbívání ohněm vejde ve všeobecné užívání. Pece jsou nejnovějšího vzoru a ku spalování užívá se žhavého stlačeného vzduchu není to drahé, neboť pouhých $25 počítá se za spálení jedné mrtvoly. V pátek prohlédl jsem si tohoto veleměsta ještě některé zajímavosti, ale ruch zde panující mne již počal unavovat a v brzku na to přišel jsem k náhledu, že není přes tichý domov, příjemné okolí a zdravý vzduch na farmě a když pak zmocnila se mne jakási tesknota, touha po útulném domově a vzpomínka na milé mé bytosti, rozhodl jsem se co nejdříve vrátit do naší žírné Nebrasky. Zpět jel jsem po dráze Burlington. V sobotu ráno byl jsem již v Omaze, kde navštívil jsem závod milého mi "Pokroku," pak zajel jsem si prohlédnout trh v South Omaze a večer opět jsem jel ke Grand Island, odkud v neděli ráno po motorovém vlaku ubíral jsem se do Ordu. Panovala však bouře a proto nemohl jsem se k domovu vypravit, až teprve v pondělí, kdy jsem se konečně dostal do touženého domova. S přátelským pozdravem znamenám se Jan Skala.

FRANCOUZSKÝ GENERÁL NA ITALSKÉ FRONTĚ.

Generál Gouraud od francouzského generálního štábu a král Viktor Emanuel na italské frontě. Král ukazuje francouzskému generálu rakouské posice.

PUEBLO, COLO., 6. února, 1917. A hornyst troubí na vše strany, strojte se vojáci k bojování ! ! A už půjdeme as všichni do té vojny a tam je dým veliký, tam se nic neviděl, kde mně koule přitrefí, ... Koule přiletěla srdce mně zabala, ech já fanfie (hoch) ubohý . . . . (Zpěv Slovenců při odvodech.) Bitva na Moravském poli a s ní souvislé předběžnosti. (Oddíl III.) Císařství německé ještě po r. 1254 postrádalo pravidelných vladařů. Knížata němečtí sice to léta zvolili zcela dva kandidáty na císařský trůn; avšak tito oba byli cizinci, kteří pachtili se jen po penězích a důstojenství; však pro zájmy státu byli nulou. První, Richard Kronvalský byl bratrem Anglického krále, jenž za velké peníze koupil sobě císařský titul; jinak byl v zemi bez vlivu a obliby. Druhý, král Alfonz z Kastilie ve Švýcarsku, byl příliš vzdálen, než aby jako vladař mohl přijíti v respekt a oblibu; nepřišel se ani do Němec podívati. Jaký div pak, že v zemi zavládl neporádek, rozmáhalo se loupežnictví a násilnictví různých řádů, neb nebylo odnikud dovolati se záštity a práva; vše vyřizovalo se cestou pěstního práva. Úkaz tento popisují všichni historikové tehdejší doby. Dokud vládnuli císařové jen dle jména, bylo těžko změniti tyto poměry. Když pak léta 1272 Richard Kronwalský zemřel, prodlili se němečtí knížata. Sešli se v Frankfurtu k volbě, kdež sou hlasně zvolili za svého podhavára grofa Rudolfa Habsburského. Zvěst, že země po dlouhém čase dostala vladaře, vzbudila velkou radost. Jistý letopisec o tom praví: "S odhodlaním opět kmet chopil se za radlo, řemeslník se svým výrobkem bezpečně zase ze mi putoval, bandité ustrašení skrývali se ve svých brlozích." Vynikající osobnost zasedla na císařský stolec Fatherlantu, nebude tudíž bez zajímavosti, když se blíže s ní seznámíme. Ve Švýcarích při dolské řece Ari stál na strmém kopci rodný hrad Habsburkův. Vystavil jej r. 1028 grof Radbof. Hrad nesl název po dravém jestřábu, jenž tam na blízku hnízdil a často obletoval zdi hradu (Habsburg Habichtsburg Jestřábí hrad.) Dle toho nazývala se hrad i rodina. — Rodinný život byl u nich klidný, zřídka kdy míchali se do velkých politických otázek, jen tu a tam nacházíme jeho jméno mezi Křižáky, kteří činili nájezdy do svaté země a též účastnili se rozmíšek mezi stranou císaře a papežskými. Zde Rudolf byl pravý vzor prostoty a skromnosti, nebyl milovník přepychu, což dobře illustroval jeho obnošený jakýs frak, jejž stále nosil. Byl muž vysoké postavy, bledé tváře a značně dlouhého nosu; jinak při vrstevnících považován byl za bojovitého. Ve svých rozhledech byl důvtipný a přesný — proto si brzy důvěry získal u kmetů, měšťanů, jakož i vojínů. Vyjma Fridricha I. nebylo německého císaře, o kterém by se povídalo tolik mezi lidem pověstí jako o Rudolfu. Jednou prý, byv na lově, půjčil prý svého koně jistému knězi, jenž chtěl jeti k nemocnému, což přičítá se na vrub pobožnosti a téhož. Zvolení Rudolfa za německého císaře bylo však osudné českému králi Otakarovi II. a jeho oblastem v Alpských pokrajinách. Krajní nepřátelství mezi vyvstalo mezi oběma vladaři také vzhledem k tomu, neboť němečtí knížata nepozvali Otakara k volbě, třebaže měl k tomu právo dle zlatého obyceje. Následovně Otakar choval opovržení vůči Rudolfovému zvolení, třebaže byl již tím papež vše potvrdil. A ještě více nepříjemnosti vzniklo českému králi v nárocích do Alpských pokrajin. Shora bylo vzpomenuto, že Otakar území Štýrské, Korutany, Krajinu a Slovenskou marku ztěžil následkem dohody v Podě brudech s vévodou Ulrichem. Však všechny tyto země vojvody jim nestudovati a potvrzovati, bylo v právu německého císaře. Otakar se nemohl valně opírati o ony dohody. Měl-li sice v držení tyto Alpské pokrajiny po dobu nějakého desetiletí a jeho zásluhou bylo, že v zemích zavedl pořádek a vydal, že je chránil od nájezdů nepřátel. Avšak do zbastnictví toto území Otakar přivtělil k oblastem zemí českých v době, kdy v Němec je měli pravého císaře; Rudolf, jenž prosati nechtěl, by mu udělil právo do třetího zemí. Proto přišlo v nahlosti do rozporu mezi oběma vladaři. Na státním sjezdu v Enenbergu, 11. listopadu 1274 tázal se Rudolf přítomných knížat, co se má činit vzhledem ke jejich právu do těchto zemí, která po vyvolení císaře Františka roku 1245 od jejich státu odpadnula. Knížata odpověděli, že jest třeba těchto zemí vydobýti zpět lstí i násilím. Císař dále se tázal, co jest třeba učiniti s českým králem Otakarem, který během roku dosud neprosil, aby se mu potvrdila práva děděná na země Čechy a Moravu. Knížata zase odvětili: "Kdo bez dostatečné příčiny během jednoho léta opomene aneb nechce prositi o potvrzení, ztrácí vládu nad těmito zeměmi." Tím byl nad Otakarem ortel vyřčen. Pozvali jej nejdříve na státní sněm do Varzburku, později do Augsburgu roku 1275, by se zodpovídal. Otakar však nepřišel. Poslal svého zástupce, Salcburského biskupa Bernarda, jenž svého pána nerozumně obhajoval, leč tím více lichotil zvolení Rudolfovi. Počínání těhož účinkovalo na přítomné knížata do té míry, že se usnesli, že jest potřeba zříditi tendalní svaz zemí Rakouska, Štýrska, Korutan a jiných, a ony dědičné země, Čechy a Moravu, Otakarovi odejmouti. Pochopitelno, že Otakar nechtěl se podrobiti tomuto krajnímu rozhodnutí. Válka byla tudíž neodvratná. Předcházela menší potyčka mezi oběma vladaři, než počaly vznikati tribuny ve vládě v Otakarově državě. Shora vzpomenuto že měšťanům a kmetům pod jeho vládou dobře se vedlo a mnohé ústavy dary obdařil. Vládnul rozumně, byl pamětliv práv a povinností k poddaným. Nejméně tvrdou zdála se být Otakarova vláda v Korutanech, kdež posledně jako državný poddavár vládl Henrik Pfanberstký, v němž se Otakar valně zmýlil. Příináležel k onomu Štýrsko-korutanskému rodu, jenž nechtěl ničeho slyšeti o české vládě a připravoval očividný odpor a později nebylo tomu lépe ve Štýrsku. Dokud državní poddavár, Milota z Dědic, Čech, opíral se o české posádky po městech a hradech, nedošlo nikde k větší vzpouře. Stále však udržoval Otakar přátelský poměr s tamními stavy a nabádal, jakož pod trestem smrti zapověděl, by činit někdo chtěl posla s dopisy od Rudolfa do zemí, anebo opáčně. Některým šlechticům přec podařilo se přijíti na dvůr Rudolfův, kdež vyzývali německého císaře, by brzy počal s válkou se svým protivníkem, zvláště když země se hodlá postaviti na jeho stranu. Léta 1276 bylo vše do té míry připraveno, že mohl Rudolf započíti s výhojem proti Otakarovi. Dne 24. června Rudolf vyhlásil boj českému králi Otakarovi, načež se zdvihnul se svým vojskem a dal povel: "Vzhůru proti Čechům!" Rudolfův vojenský náčrt čili plán byl sestaven tak, že hlavní oddíl armády za vedeovství jeho samého měl napadnouti země české a Gorjéti hrabata, Majnard a Albrecht, měli se prodírati skrze Šohobrady proti Rakousům. Na jihu se ten plán skoro úplně zdařil a rovněž v Korutanech hrabě Majnard skoro ani nesetkal se s nějakým odporem. Když tamní české posádky zvěděly, že se blíží Gorický Majnard, jenž zabránit měl možnému povstání v zemi, tu nevítice se dostatečné mocni, by odolat mocnému nepříteli mohli, uznaly za nezbytné vrátiti se na území štýrské, načež tento postupoval nerušeně dále. Rovněž i Majnardův bratr Albrecht po menších bojích s Otakarovými posádkami opanoval a obsadil Krajinu a Slovenskou Marku. Tam se mu sice na mocný odpor postavil državní poddavár Ulrik Habspský, jenž chrabře bojoval se svými četami, až konečně sám bojem vysílen padl za práva svého krále. Avšak toto vše nemohlo odvrátiti; valného vlivu nemohlo míti pak na dalším ještě vývoji v boji započatém nejen pro samotného českého krále Otakara, jakož i celý národ český — rovněž ostatní nám mužem Slovanům do nedozírna osudným se stal konečný pád Otakarových vojsk v rozhodné bitvě na Moravském Poli. (Vyňato z Jiho-Slov.) V úctě

M. J. Podhořák.

PŘESTŘELKY MEZI HLÍDKAMI NA VRCHOLÍCH ZASNĚŽENÝCH KARPAT.

Rakouské horské oddíly svádějí drobné boje s ruskými hlídkami na vrcholích zasněžených Karpat.

7%

jest dividenda, jakouž obdržíte ze svých peněz investovaných u Bankers Investment Company, kteráž jest inkorporována dle zákonů státu Nebrasky a jest největší a nejsilnější pozemkovou a stavební společností toho druhu v této části země. Obdivuhodný vzrůst této společnosti a její pevné finanční postavení jest nejlepším důkazem její obezřelé a spolehlivé správy. Jmění této společnosti přesahuje nyní $1,800,000.00. O bližší podrobnosti pište na: J. C. Rychnovského, českého zástupce

Bankers Realty Investment Company

Přízemí Bee Bldg.
Omaha, Neb.